

Appeltjes van Oranje 2021: Mentale kracht

1. Het Oranje Fonds

Het Oranje Fonds is er voor mensen en organisaties die zorgen dat iedereen mee kan doen in onze samenleving en niemand daar alleen voor staat, We focussen daarbij op degenen die iets dóen, die in actie komen voor een ander. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn beschermgeestvaders van het Oranje Fonds.

Algemene informatie over de Appeltjes van Oranje

Een Appeltje van Oranje is de jaarlijkse prijs van het Oranje Fonds. Met deze prijs bekronen we drie organisaties die zich in ons Koninkrijk binnen het werkkterrein van het Fonds inzetten voor een betrokken en leefbare samenleving. De initiatieven die we zoeken brengen een duurzame verbinding tussen groepen mensen tot stand en zorgen voor een betrokken, inclusieve samenleving. De initiatieven moeten uniek, creatief en succesvol en al minstens een jaar activiteiten ontplooien.

Een Appeltje van Oranje betekent in de eerste plaats waardering voor het werk en de inzet van de winnende organisatie. Daarnaast is het bedoeld om anderen te inspireren. De drie winnaars wordt gevraagd om als 'ambassadeur' op te treden om andere organisaties te helpen soortgelijke initiatieven op te zetten. De prijs bestaat uit een bronzen beeldje van een Appeltje van Oranje, ontworpen en gemaakt door Prinses Beatrix en een geldbedrag van € 15.000,=. Het bedrag kan vrij worden besteed binnen de doelstelling van het winnende initiatief. Ieder jaar reikt Koningin Máxima de prijs uit op, in principe, Paleis Noordeinde. In lustrumjaren reikt Koning Willem-Alexander de prijs uit.

2. Thema 2021: Mentale kracht

Het kan iedereen overkomen: dat je mentale gesteldheid je belemmert om volledig mee te doen in de samenleving. Vriendschappen aangaan, functioneren op school of in je werk, je uit? balans voelen. Je psychische gezondheid wordt beïnvloed door allerlei aspecten van je leven en heeft op zijn beurt weer invloed op hoe jij in het leven staat.

In ons hele Koninkrijk hebben veel mensen hier direct of indirect mee te maken. Soms voor het leven, soms voor een korte of langere periode. Eén op de 5 Nederlanders krijgt bijvoorbeeld gedurende zijn of haar leven te maken met een depressieve stoornis. Het beeld is divers: veel jongeren die te maken hebben met stress door o.a. prestatiedruk, sommige ontwikkelen eetstoornissen, dwangneuroses of andere psychische problemen die hun leven beheersen, vluchtelingen kunnen kampen met angststoornissen en meer dan een miljoen mensen slikken antidepressiva. Psychische problemen hebben allerlei oorzaken en komen voor onder alle groepen in de samenleving. Ze hebben ernstige gevolgen voor het functioneren van mensen en een enorme impact op hun kwaliteit van leven, maar ook op die van de directe omgeving: partners, kinderen, ouders.

Hoe waardevol is het dan als er iemand naast je komt staan? Iemand die géén professionele zorgverlener is. Iemand waar je op kunt steunen, die je mee naar buiten neemt en misschien

zelfs helpt een stap verder te komen. Of een luisterend oor biedt nog voordat het echt mis gaat. Soms hebben ze hetzelfde meegemaakt als jij. In ieder geval zijn ze er voor je, zodat je jezelf kunt zijn en ervaart dat anderen er voor je zijn.

Het Oranje Fonds zoekt voor de Appeltjes van Oranje naar succesvolle sociale initiatieven die zich inzetten voor mensen die er qua mentale gezondheid er minder goed voor staan dan zij zouden willen. We zoeken sociale initiatieven waar mensen elkaar ondersteunen en helpen meedoen in de samenleving.

3. Voorbeelden van kanshebbers

- Initiatieven die zijn opgezet als laagdrempelige inloop- of ontmoetingsplek voor verschillende mensen die hierdoor weer de kans krijgen om gezien te worden, zich te verbinden, te herstellen en zelfs te ontwikkelen. Samen ontdekken zij hoe zij met hun kwaliteiten weer gezien worden. Een voorbeeld is een zelfregiecentrum.
- Verschillende soorten maatjesinitiatieven. Bijvoorbeeld voor psychiatrische patiënten in nauwe samenwerking met naasten en formele zorg, voor hele gezinnen en mantelzorgers of voor vluchtelingen die nog kampen met trauma's.
- Een activiteitenprogramma van een culturele instelling of sportinitiatief, voor mensen die na hun behandeling voor een psychische kwetsbaarheid de draad van het leven weer willen gaan oppakken. Door samen op te trekken met anderen en vrijwilligers voelen ze zich weer een beetje mens in plaats van patiënt.
- Een peer-to-peer initiatief voor studenten die worstelen met gevoelens van depressie. Zij worden getraind om als vrijwilliger gespreksgroepen voor lotgenoten te begeleiden.
- Een buurttuin waar buurtbewoners en cliënten van een naastgelegen ggz-instelling samen tuinieren, koken en elkaar leren kennen. Zo wordt het gevoel van eenzaamheid minder, leren buurtbewoners over de leefwereld van cliënten en zorgt contact en verbinding voor een thuisgevoel voor iederéén in de wijk.

4. Criteria initiatieven

Om in aanmerking te komen voor een Appeltje van Oranje 2021 moet het initiatief aan de volgende voorwaarden voldoen. Het aangemelde initiatief:

- is opgezet voor mensen met een psychische kwetsbaarheid of aandoening;
- brengt herhaalde ontmoetingen tussen mensen tot stand;
- zet zich in voor het (weer of beter kunnen) meedoen van de doelgroep in de samenleving
- gelijkwaardigheid, zelfregie en ervaringskennis zijn belangrijke uitgangspunten in de werkwijze;
- zet overwegend vrijwilligers in om mensen met mentale problemen te ondersteunen en ziet hier ook de meerwaarde van in;
- heeft aantoonbaar (lokaal) draagvlak;

- wordt georganiseerd vanuit een maatschappelijke organisatie (met een stichtings- of verenigingsvorm);
- is minimaal actief sinds 1 september 2018;
- is actief in het Koninkrijk der Nederlanden.

Innovatieve projecten, met aandacht voor diversiteitsbewustwording en taboedoorbrekend werken hebben onze speciale aandacht.

5. Criteria werkwijze

- Zet vrijwilligers in voor *aanvullende* sociale doelen (en dus niet ter vervanging van reguliere professionele zorg);
- Met aandacht voor de omgevingsfactoren en naasten;
- Heeft een onderscheidende aanpak die in de (lokale) context op een bijzondere wijze werkt;
- Heeft een duidelijke visie en een succesvolle aanpak;
- Zet zich met vrijwilligers in voor mensen en hun mentale gezondheid;
- Het concept heeft een voorbeeldfunctie en is overdraagbaar.

6. Criteria organisaties

Organisaties die een initiatief willen voordragen voor een Appeltje van Oranje moeten voldoen aan de volgende criteria. De organisatie:

- is géén professionele zorgaanbieder;
- is een stichting, vereniging of coöperatie, met een onafhankelijk bestuur;
- moet financieel gezond zijn en ook zonder de prijs kunnen voortbestaan;
- kan alleen een initiatief aandragen als zij nog nooit eerder een Appeltje van Oranje wonnen;
- kan zich wel opnieuw aanmelden als zij al eens deelnamen in het selectieproces voor een eerder Appeltje van Oranje, mits zij voldoen aan de huidige richtlijnen.

7. Selectieproces

In mei 2021 ontvangen drie sociale initiatieven het felbegeerde Appeltje van Oranje. Ze hebben dan de volgende selectieprocedure achter de rug:

- De eerste selectie door het Oranje Fonds op basis van het inschrijvingsformulier en de officiële stukken. Daarbij wordt gelet op bovenstaande criteria, maar ook naar spreiding over het land, innovatie, voorbeeldfunctie, effectiviteit en motivatie van de initiatiefnemer.
- Een stemtiendaagse van dinsdag 6 t/m vrijdag 15 januari 2021 om publieksstemmen te verzamelen.
- Een landelijke finaledag op donderdag 21 januari 2021, waarbij organisaties hun succesvolle initiatief presenteren aan andere geselecteerden en de jury. Na deze dag zijn 10 genomineerden bekend, waarvan 2 van de Cariben.

- Selectie van de 3 winnaars door het bestuur van het Oranje Fonds uit de 10 genomineerden.

8. Aanmelden

Aanmelden 28 september t/m 1 november 2020

Meer informatie www.oranjefonds.nl/appeltjes

Inzending via <https://mijn.oranjefonds.nl>

Uiteraard kun je andere organisaties wijzen op de Appeltjes van Oranje. Graag zelfs! Zij moeten zich echter wel zélf aanmelden.

Vragen?

Neem dan contact op met Marcel van Spronsen via +31 6 12897952 of stuur een mail naar appeltjesvanoranje@oranjefonds.nl.